

ZAKON

O NARODNOJ BANCI SRBIJE

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se položaj, organizacija, ovlašćenja i funkcije Narodne banke Srbije, kao i odnos Narodne banke Srbije prema organima Republike Srbije, međunarodnim organizacijama i institucijama.

Za obaveze Narodne banke Srbije jemči Republika Srbija.

Član 2.

Narodna banka Srbije je centralna banka Republike Srbije koja obavlja funkcije utvrđene ovim i drugim zakonima.

Narodna banka Srbije je samostalna i nezavisna u obavljanju funkcija utvrđenih ovim i drugim zakonom i za svoj rad odgovorna je Narodnoj skupštini Republike Srbije (u daljem tekstu: Narodna skupština).

Narodna banka Srbije, u obavljanju svojih funkcija, neće primati niti tražiti uputstva od državnih organa i drugih lica.

Član 3.

Osnovni cilj Narodne banke Srbije jeste postizanje i održavanje stabilnosti cena.

Narodna banka Srbije, pored osnovnog cilja, ima za cilj i očuvanje finansijske stabilnosti.

Narodna banka Srbije, ne dovodeći u pitanje ostvarivanje svog osnovnog cilja, podržaće sprovođenje ekonomske politike Vlade Republike Srbije (u daljem tekstu: Vlada), poslujući u skladu s načelima tržišne privrede.

Član 4.

Narodna banka Srbije obavlja sledeće funkcije:

- 1) utvrđuje i sprovodi monetarnu politiku;
- 2) samostalno vodi politiku kursa dinara i, uz saglasnost Vlade, utvrđuje režim kursa dinara;
- 3) čuva i upravlja deviznim rezervama;

- 4) izdaje novčanice i kovani novac;
- 5) uređuje, kontroliše i unapređuje nesmetano funkcionisanje platnog prometa u zemlji i sa inostranstvom;
- 6) izdaje i oduzima dozvole za rad, vrši kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banaka i drugih finansijskih organizacija i donosi propise iz te oblasti;
- 7) obavlja zakonom utvrđene poslove za Republiku Srbiju i državnu zajednicu Srbija i Crna Gora;
- 8) obavlja druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonom u skladu s principima poslovanja centralnih banaka.

Član 5.

Narodna banka Srbije je pravno lice.

Narodna banka Srbije ne upisuje se u registar pravnih lica.

Sedište Narodne banke Srbije je u Beogradu.

Narodna banka Srbije ima pečat koji sadrži naziv Narodne banke Srbije i grb Republike Srbije.

Član 6.

Narodna banka Srbije ima statut, koji potvrđuje Narodna skupština.

Statut Narodne banke Srbije objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 7.

Narodna banka Srbije može obrazovati filijale.

Unutrašnja organizacija, delokrug, prava i dužnosti filijala utvrđuju se Statutom Narodne banke Srbije.

Član 8.

U sastavu Narodne banke Srbije, sa obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i Statutom Narodne banke Srbije, posluje specijalizovana organizacija pod nazivom: Narodna banka Srbije - Zavod za izradu novčanica i kovanog novca - Topčider, koja izrađuje novčanice i kovani novac.

Član 9.

Narodnu banku Srbije predstavlja i zastupa guverner Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: guverner).

Član 10.

Narodna banka Srbije, u izvršavanju svojih funkcija, saraduje sa Vladom i drugim državnim organima i, u okviru svoje nadležnosti, preduzima mere za unapređenje te saradnje.

Član 11.

Narodna banka Srbije može biti članica međunarodnih finansijskih organizacija i institucija i može saradivati sa nacionalnim finansijskim i kreditnim institucijama radi izvršavanja svog osnovnog cilja i svojih funkcija.

Narodna banka Srbije može zastupati Republiku Srbiju u međunarodnim finansijskim organizacijama i institucijama i drugim oblicima međunarodne saradnje, uz saglasnost Vlade.

II. ORGANI NARODNE BANKE SRBIJE**Član 12.**

Organi Narodne banke Srbije su:

- 1) Monetarni odbor Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: Monetarni odbor);
- 2) Guverner Narodne banke Srbije;
- 3) Savet Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: Savet).

Monetarni odbor Narodne banke Srbije**Član 13.**

Monetarni odbor čine guverner i viceguverneri Narodne banke Srbije.

Član 14.

Monetarni odbor utvrđuje monetarnu politiku, a posebno utvrđuje:

- 1) uslove i način izdavanja kratkoročnih hartija od vrednosti;

- 2) uslove i način pod kojima Narodna banka Srbije sprovodi operacije na otvorenom tržištu i obavlja diskontne poslove;
- 3) politiku odobravanja kratkoročnih kredita;
- 4) politiku kursa dinara i, uz saglasnost Vlade, režim kursa dinara;
- 5) način upravljanja deviznim rezervama;
- 6) eskontnu stopu i druge kamatne stope Narodne banke Srbije;
- 7) osnovice za obračunavanje obavezne rezerve, stope obavezne rezerve, kao i način, uslove i rokove izdvajanja i korišćenja sredstava obavezne rezerve banaka kod Narodne banke Srbije;
- 8) mere za održavanje likvidnosti banaka i drugih finansijskih organizacija.

Član 15.

Sednice Monetarnog odbora održavaju se po potrebi, a najmanje jednom u 15 dana.

Sednice Monetarnog odbora održavaju se ako je prisutno najmanje dve trećine članova.

Monetarni odbor donosi odluke većinom glasova prisutnih članova, a u slučaju izjednačenog broja glasova, odlučuje glas guvernera.

Sednicama Monetarnog odbora predsedava guverner.

Način sazivanja i održavanja sednica Monetarnog odbora bliže se uređuje Statutom Narodne banke Srbije.

Sednicama Monetarnog odbora prisustvuje ministar nadležan za poslove finansija, bez prava glasa.

Guverner i viceguverneri Narodne banke Srbije

Član 16.

Guvernera bira Narodna skupština na predlog odbora Narodne skupštine nadležnog za finansije, na pet godina, s pravom ponovnog izbora.

Za guvernera može biti birano lice koje ispunjava opšte uslove za rad u državnim organima, ima visoku stručnu spremu, odgovarajuće radno iskustvo u oblastima ekonomije, finansija i bankarstva i koje se istaklo kao stručnjak ili naučni radnik u tim oblastima.

Guverner kome je prestao mandat nastavlja da obavlja poslove do izbora novog guvernera.

Član 17.

Guverner je nadležan i odgovoran za ostvarivanje ciljeva Narodne banke Srbije, a posebno za:

- 1) sprovođenje odluka Monetarnog odbora i Saveta;
- 2) organizaciju i poslovanje Narodne banke Srbije;
- 3) pripremanje akata iz nadležnosti Narodne banke Srbije;
- 4) donošenje akata iz nadležnosti Narodne banke Srbije koji zakonom nisu stavljeni u nadležnost Monetarnog odbora ili Saveta;
- 5) obavljanje drugih poslova utvrđenih ovim i drugim zakonom, ako nisu u suprotnosti sa osnovnim ciljem iz člana 3. ovog zakona.

Član 18.

Guverner je dužan da članovima Saveta dostavi izveštaj o sprovođenju monetarne politike, izdavanju i oduzimanju dozvola za rad i kontroli boniteta i zakonitosti poslovanja banaka i drugih finansijskih organizacija, donošenju propisa iz nadležnosti Narodne banke Srbije i drugim poslovima iz svoje nadležnosti, najkasnije u roku od sedam dana pre sednice Saveta.

Član 19.

Narodna banka Srbije ima tri do pet viceguvernera.

Viceguvernere bira Savet na predlog guvernera, na pet godina, s pravom ponovnog izbora.

Za viceguvernera može biti birano lice koje ispunjava uslove iz člana 16. stav 2. ovog zakona.

Statutom Narodne banke Srbije bliže se uređuju ovlašćenja viceguvernera.

Viceguverner kome je prestao mandat nastavlja da obavlja poslove do izbora novog viceguvernera.

Član 20.

Guverner, na početku svog mandata, imenuje viceguvernera koji zamenjuje guvernera ako je sprečen da vrši svoju funkciju.

Član 21.

Guverner, radi obavljanja poslova iz nadležnosti Narodne banke Srbije, donosi propise i opšte akte, kao i pojedinačne akte, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Propisi i opšti akti iz stava 1. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 22.

Guverner i viceguverneri su stalno zaposleni u Narodnoj banci Srbije.

Savet Narodne banke Srbije

Član 23.

Savet ima predsednika i četiri člana koje bira Narodna skupština, na pet godina, s pravom ponovnog izbora.

Nardna skupština bira predsednika i članove Saveta na predlog odbora Narodne skupštine nadležnog za finansije.

Za člana Saveta može biti birano lice koje ispunjava uslove iz člana 16. stav 2. ovog zakona.

Član 24.

Savet, na predlog guvernera:

- 1) usvaja finansijski plan Narodne banke Srbije;
- 2) usvaja godišnji račun Narodne banke Srbije;
- 3) utvrđuje jedinstvenu tarifu po kojoj Narodna banke Srbije naplaćuje naknadu za izvršene usluge;
- 4) utvrđuje visinu zarada guvernera i viceguvernera Narodne banke Srbije;
- 5) utvrđuje listu radnih mesta sa posebnim ovlašćenjima i kriterijume određivanja visine zarada zaposlenih sa posebnim ovlašćenjima Narodne banke Srbije;
- 6) vrši izbor ovlašćenog revizora.

Član 25.

Sednice Saveta održavaju se po potrebi, a najmanje jednom u tri meseca.

Sednice Saveta održavaju se ako su prisutna najmanje tri člana.

Savet donosi odluke većinom glasova od ukupnog broja članova Saveta.

Savet donosi poslovnik o svom radu, kojim se naročito uređuju način sazivanja i održavanja sednica, pitanja koja se razmatraju na sednicama i druga pitanja u vezi s radom Saveta.

Član 26.

Savet po potrebi, a najmanje jednom godišnje, Narodnoj skupštini podnosi izveštaj o svom radu.

Član 27.

Članovi Saveta nisu zaposleni u Narodnoj banci Srbije.

Članovima Saveta Narodna banka Srbije isplaćuje naknadu.

Nespojivost funkcija, sukob interesa i prestanak funkcije

Član 28.

Guverner, viceguverneri, članovi Saveta i zaposleni sa posebnim ovlašćenjima:

- 1) ne mogu biti poslanici u Narodnoj skupštini, članovi Vlade, funkcioneri političkih organizacija, odnosno članovi organa jedinica lokalne samouprave, sindikalnih organizacija, članovi upravnih ili nadzornih odbora, odnosno spoljni saradnici banaka, drugih finansijskih organizacija i revizorskih organizacija ili drugih pravnih lica, koja kontroliše ili s kojima u obavljanju svojih funkcija Narodna banka Srbije saraduje;
- 2) ne mogu imati akcije, osnivačke uloge ni dužničke hartije od vrednosti banaka, drugih finansijskih organizacija i revizorskih organizacija ili drugih pravnih lica, koja kontroliše ili s kojima u obavljanju svojih funkcija Narodna banka Srbije saraduje.

Član 29.

Guverner, viceguverneri i članovi Saveta dužni su da posle izbora Narodnoj skupštini daju pismenu izjavu o tome da ne poseduju akcije, osnivačke uloge ni dužničke hartije od vrednosti banaka, drugih finansijskih organizacija i revizorskih organizacija ili drugih pravnih lica iz člana 28. stav 1. tačka 2) ovog zakona.

Na zaposlene sa posebnim ovlašćenjima shodno se primenjuju odredbe stava 1. ovog člana.

Član 30.

Guverneru, viceguvernerima i članovima Saveta prestaje funkcija pre isteka mandata ako to sami zatraže ili ako im radni odnos prestane zbog ispunjenja uslova za starosnu penziju, kao i u slučaju razrešenja sa te funkcije.

Guverner, viceguverneri i članovi Saveta razrešavaju se funkcije ako:

- 1) su pravosnažno osuđeni za krivično delo protiv privrede i jedinstva tržišta, radnih odnosa, imovine, pravosuđa, javnog reda i pravnog saobraćaja i službene dužnosti;
- 2) se utvrdi da nestručno i nesavesno obavljaju funkciju, odnosno da je, zbog ozbiljnijih propusta u izvršavanju odluka i organizovanju poslova Narodne banke Srbije, došlo do znatnog odstupanja od ostvarenja njenog osnovnog cilja iz člana 3. ovog zakona;
- 3) se na osnovu nalaza i mišljenja nadležne zdravstvene ustanove utvrdi da su zbog zdravstvenog stanja trajno izgubili radnu sposobnost za vršenje te funkcije;
- 4) ne dostave ili dostave lažnu izjavu o podacima iz člana 28. ovog zakona;
- 5) se utvrdi da ne ispunjavaju uslove za izbor iz člana 16. stav 2. ovog zakona.

Član 31.

Savet utvrđuje ispunjenost uslova za prestanak funkcije, odnosno razrešenje guvernera i pokreće postupak pred odborom Narodne skupštine nadležnim za finansije u roku od 60 dana od dana utvrđivanja tih uslova.

Pri ocenjivanju ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana, odbor Narodne skupštine nadležan za finansije dužan je da zatraži izjašnjenje guvernera.

Ako na osnovu izveštaja Saveta i izjašnjenja guvernera oceni ispunjenost nekog od uslova iz stava 1. ovog člana, odbor Narodne skupštine nadležan za finansije o tome obaveštava Narodnu skupštinu koja donosi odluku o prestanku funkcije, odnosno razrešenju guvernera.

Guverner utvrđuje ispunjenost uslova za prestanak funkcije, odnosno razrešenje viceguvernera i o tome obaveštava Savet koji donosi odluku o prestanku funkcije, odnosno razrešenju viceguvernera.

Član 32.

Odbor Narodne skupštine nadležan za finansije utvrđuje ispunjenost uslova za prestanak funkcije, odnosno razrešenje članova Saveta i pokreće postupak pred Narodnom skupštinom u roku od 60 dana od dana utvrđivanja tih uslova.

Narodna skupština donosi odluku o prestanku funkcije, odnosno razrešenju članova Saveta.

Član 33.

Guverner, viceguverneri i članovi Saveta ne mogu se godinu dana po razrešenju zaposliti u bankama i drugim finansijskim organizacijama.

III. UTVRĐIVANJE I SPROVOĐENJE MONETARNE POLITIKE**Član 34.**

Narodna banka Srbije utvrđuje i sprovodi monetarnu politiku u Republici Srbiji:

- 1) izdavanjem kratkoročnih hartija od vrednosti;
- 2) sprovođenjem operacija na otvorenom tržištu;
- 3) obavljanjem diskontnih poslova;
- 4) odobravanjem kratkoročnih kredita;
- 5) utvrđivanjem obavezne rezerve banaka kod Narodne banke Srbije;
- 6) utvrđivanjem eskontne stope i drugih kamatnih stopa Narodne banke Srbije;
- 7) utvrđivanjem mera za održavanje likvidnosti banaka i drugih finansijskih organizacija;
- 8) donošenjem propisa i preduzimanjem mera i drugih aktivnosti iz oblasti deviznog poslovanja utvrđenih ovim zakonom;
- 9) izdavanjem novčanica i kovanog novca;
- 10) utvrđivanjem drugih instrumenata i mera monetarne politike;
- 11) obavljanjem drugih poslova utvrđenih ovim i drugim zakonom, ako nisu u suprotnosti sa osnovnim ciljem iz člana 3. ovog zakona.

Izdavanje kratkoročnih hartija od vrednosti i operacije na otvorenom tržištu

Član 35.

Narodna banka Srbije može izdavati kratkoročne hartije od vrednosti koje glase na domaću ili stranu valutu, na osnovu odluke kojom se utvrđuju obim emisije, rokovi dospeća i drugi uslovi za izdavanje hartija od vrednosti, kao i način plasmana i isplate tih hartija.

Član 36.

Narodna banka Srbije operacije na otvorenom tržištu sprovodi kupovinom i prodajom hartija od vrednosti.

Narodna banka Srbije uređuje vrstu i kvalitet hartija od vrednosti iz stava 1. ovog člana, kao i uslove i način pod kojima kupuje i prodaje te hartije.

Diskontni poslovi

Član 37.

Narodna banka Srbije može kupovati od banaka hartije od vrednosti.

Narodna banka Srbije može kupljene hartije od vrednosti iz stava 1. ovog člana prodavati i pre isteka roka njihovog dospeća.

Narodna banka Srbije uređuje vrstu i kvalitet hartija od vrednosti iz stava 1. ovog člana, kao i uslove i način pod kojima kupuje i prodaje te hartije.

Odobranje kratkoročnih kredita

Član 38.

Narodna banka Srbije može bankama odobravati kredite s rokom dospeća do godinu dana, na osnovu zaloge portfelja hartija od vrednosti.

Narodna banka Srbije uređuje vrstu i kvalitet hartija od vrednosti na osnovu kojih odobrava kredite iz stava 1. ovog člana, kao i uslove i način odobravanja tih kredita.

Član 39.

Narodna banka Srbije može odobravati Republici Srbiji kredite radi finansiranja privremene nelikvidnosti budžeta, nastale usled neuravnoteženih kretanja u prihodima i rashodima tokom izvršenja budžeta.

Kreditni iz stava 1. ovog člana mogu se odobravati u okvirima utvrđene monetarne politike, a najviše u iznosu do 5% prosečnih budžetskih prihoda u poslednje tri godine, pri čemu ukupan iznos duga Republike Srbije nastalog po tom osnovu ne može biti veći od trostrukog iznosa propisanog minimalnog osnovnog kapitala i sredstava posebnih rezervi Narodne banke Srbije.

Kredite iz stava 1. ovog člana Republika Srbija dužna je da vrati Narodnoj banci Srbije do kraja tekuće budžetske godine.

Obavezna rezerva

Član 40.

Narodna banka Srbije utvrđuje visinu obavezne rezerve banaka propisivanjem stope obavezne rezerve, vrste depozita i drugih sredstava na koja se ta stopa primenjuje.

Narodna banka Srbije može visinu obavezne rezerve iz stava 1. ovog člana utvrditi i za druge finansijske organizacije.

Narodna banka Srbije može utvrditi i diferencirane stope obavezne rezerve, zavisno od vrste i ročnosti depozita i drugih sredstava.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način za obračunavanje i izdvajanje obavezne rezerve.

Eskontna stopa i druge kamatne stope

Član 41.

Narodna banka Srbije utvrđuje eskontnu stopu Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije utvrđuje kamatne stope na plasmane i druga potraživanja Narodne banke Srbije, kao i kamatne stope na sredstva na koja Narodna banka Srbije plaća kamatu i propisuje način obračuna, naplate i plaćanja kamate.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, Narodna banka Srbije posebnim ugovorom sa Republikom Srbijom utvrđuje visinu kamatnih stopa na sredstva Republike Srbije na koja Narodna banka Srbije plaća kamatu.

Pod drugim potraživanjima iz stava 2. ovog člana podrazumevaju se i sredstva izdvojena kod Narodne banke Srbije koja su manja od propisanih.

Kamatne stope na plasmane i druga potraživanja Narodne banke Srbije ne mogu biti niže od eskontne stope.

Mere za održavanje likvidnosti banaka i drugih finansijskih organizacija

Član 42.

Narodna banka Srbije, radi održavanja likvidnosti banaka, može propisati:

- 1) uslove i način odobravanja depozitnih i kreditnih olakšica;
- 2) uslove i način obezbeđenja likvidnosti isplate depozita fizičkih i pravnih lica kod banaka;
- 3) druge mere za održavanje likvidnosti banaka.

Narodna banka Srbije može utvrditi minimalne uslove kreditne sposobnosti banaka, u poslovanju sa Narodnom bankom Srbije.

Narodna banka Srbije utvrđuje mere koje se primenjuju na druge finansijske organizacije i određuje na koje se finansijske organizacije primenjuju te mere.

Propisi, mere i aktivnosti iz oblasti deviznog poslovanja

Član 43.

Narodna banka Srbije samostalno vodi politiku kursa dinara.

Narodna banka Srbije, uz saglasnost Vlade, utvrđuje režim kursa dinara.

Član 44.

Narodna banka Srbije kupuje i prodaje devize i efektivni strani novac na deviznom tržištu u cilju usmeravanja kretanja kursa dinara i održavanja nivoa deviznih rezervi.

Narodna banka Srbije može kupovati i prodavati devize i efektivni strani novac na deviznom tržištu i radi održavanja likvidnosti plaćanja prema inostranstvu.

Član 45.

Narodna banka Srbije propisuje:

- 1) uslove i način intervencije Narodne banke Srbije na deviznom tržištu;
- 2) uslove i način obavljanja platnog prometa sa inostranstvom;
- 3) način vođenja devizne štedne knjižice i deviznog računa;
- 4) vrstu deviza i efektivnog stranog novca koje kupuje i prodaje na deviznom tržištu.

Član 46.

Narodna banka Srbije može, u skladu sa utvrđenom monetarnom politikom, bankama propisati obavezu da drže određeni iznos u devizama na računu kod Narodne banke Srbije ili kod stranih banaka.

Narodna banka Srbije može, u skladu sa utvrđenom monetarnom politikom, propisati i druge mere radi održavanja likvidnosti u plaćanjima sa inostranstvom.

Član 47.

Narodna banka Srbije može od domaćih i stranih banaka primati depozite u devizama.

Član 48.

Narodna banka Srbije može se, radi premošćavanja tekućih neravnomernosti u prilivu i odlivu deviza, zaduživati u inostranstvu u svoje ime i za svoj račun, sa rokom otplate do godinu dana.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može se kod Međunarodnog monetarnog fonda zaduživati sa rokom otplate dužim od godinu dana.

Narodna banka Srbije može se zaduživati u inostranstvu u svoje ime, a za račun Republike Srbije, sa rokom otplate dužim od godinu dana, na osnovu posebnog zakona.

Član 49.

Devizne rezerve Narodne banke Srbije čine:

- 1) potraživanja Narodne banke Srbije na računima u inostranstvu;

2) hartije od vrednosti koje glase na strane novčane jedinice kojima raspolaže Narodna banka Srbije;

3) specijalna prava vučenja i rezervna pozicija kod Međunarodnog monetarnog fonda;

4) zlato i drugi plemeniti metali;

5) efektivni strani novac.

Član 50.

Narodna banka Srbije odlučuje o načinu formiranja, upravljanja, korišćenja i raspolaganja deviznim rezervama iz člana 49. ovog zakona na način koji je najbolje prilagođen monetarnoj i deviznoj politici i kojim se doprinosi nesmetanom ispunjenju obaveza Republike Srbije prema inostranstvu.

Član 51.

Narodna banka Srbije kupuje i prodaje devize u inostranstvu radi obezbeđenja odgovarajuće valutne strukture deviznih rezervi iz člana 49. ovog zakona.

Član 52.

Zlatom, u smislu ovog zakona, smatraju se zlatne poluge i kovano zlato.

Narodna banka Srbije može da izvozi i iznosi u inostranstvo i da uvozi i unosi iz inostranstva zlato u neprerađenom i kovanom obliku.

Izdavanje novčanica i kovanog novca

Član 53.

Novčana jedinica Republike Srbije jeste dinar, koji se deli na 100 para.

Narodna banka Srbije ima isključivo pravo izdavanja novčanica i kovanog novca u Republici Srbiji.

Član 54.

Sve novčane obaveze iz poslova zaključenih u Republici Srbiji između preduzeća, drugih domaćih pravnih lica i građana, izražavaju se u dinarima i izvršavaju sredstvima plaćanja koja glase na dinare, ako zakonom nije drukčije određeno.

Član 55.

Narodna banka Srbije izdaje novčanice i kovani novac, utvrđuje apoeene i osnovna obeležja novčanica i kovanog novca.

Natpisi i tekstovi na novčanicama i kovanom novcu ispisuju se ćirilćnim i latinićnim pismom.

Narodna banka Srbije donosi odluke o pućtanju u opticaj i povlaćenju iz opticaja novčanica i kovanog novca.

Član 56.

Guverner utvrđuje naćin i uslove povlaćenja pohabanih novčanica i zamene oštećenih novčanica i kovanog novca, ćije troćkove snosi Narodna banka Srbije.

Član 57.

Narodna banka Srbije, uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade, donosi odluku o izdavanju novčanica za vanredne potrebe zemlje nastale usled neposredne ratne opasnosti, u slućaju ratnog ili vanrednog stanja.

Član 58.

Falsifikati papirnih novčanica i falsifikovani ili oštećeni (probućeni) kovani novac nisu zakonsko sredstvo plaćanja.

Novćanice i kovani novac iz stava 1. ovog ćlana predaju se Narodnoj banci Srbije bez naknade.

Platni promet u zemlji**Član 59.**

Narodna banka Srbije uređuje i unapređuje platni promet u zemlji, kontroliće obavljanje platnog prometa u bankama i obavlja druge poslove platnog prometa u zemlji, u skladu sa zakonom.

Član 60.

Narodna banka Srbije vodi sistem konsolidovanog raćuna trezora, za dinarska i devizna sredstva, kao i druge raćune utvrćene zakonom.

Narodna banka Srbije snabdeva banke i druge finansijske organizacije novćanicama i kovanim novcem.

Banke i druge finansijske organizacije snose troškove nabavke novčanica i kovanog novca.

Poslovi za Republiku Srbiju i državnu zajednicu Srbija i Crna Gora

Član 61.

Narodna banka Srbije može, na osnovu ugovora ili zakona, obavljati za Republiku Srbiju poslove u vezi s hartijama od vrednosti, zaduživanjem i druge poslove.

Za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije ne naplaćuje naknadu Republici Srbiji.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana ugovorom o obavljanju poslova može se ugovoriti plaćanje naknade.

Član 62.

Narodna banka Srbije može za državnu zajednicu Srbija i Crna Gora obavljati poslove u vezi sa zaduživanjem državne zajednice Srbija i Crna Gora u inostranstvu, u skladu sa posebnim zakonom.

IV. KONTROLNA FUNKCIJA NARODNE BANKE SRBIJE

Član 63.

Narodna banka Srbije izdaje i oduzima dozvole za rad, vrši kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banaka i drugih finansijskih organizacija i preduzima druge mere u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje banaka i drugih finansijskih organizacija.

Narodna banka Srbije donosi propise kojima se utvrđuju standardi opreznog bankarskog poslovanja.

Član 64.

Pri vršenju kontrole iz člana 63. ovog zakona, Narodna banka Srbije ima pravo uvida u poslovne knjige i drugu dokumentaciju banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i pravnih lica koja su s bankom, odnosno drugom finansijskom organizacijom koja je predmet kontrole povezana imovinskim, upravljačkim ili poslovnim odnosima.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način vršenja kontrolne funkcije, u skladu s ovim i drugim zakonom.

Član 65.

Narodna banka Srbije saraduje sa stranim institucijama nadležnim za kontrolu poslovanja banaka i domaćim organima i institucijama nadležnim za nadzor u oblasti finansijskog poslovanja, u cilju unapređenja kontrolne funkcije Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije može da razmenjuje podatke pribavljene u obavljanju kontrolne funkcije sa stranim i domaćim organima i institucijama iz stava 1. ovog člana.

V. POSEBNA OVLAŠĆENJA NARODNE BANKE SRBIJE**Član 66.**

Narodna banka Srbije može banci, na njen zahtev, dati ovlašćenje za obavljanje poslova platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom ako utvrdi da ta banka ispunjava uslove za obavljanje tih poslova koje propisuje Narodna banka Srbije.

Narodna banka Srbije može oduzeti ovlašćenje iz stava 1. ovog člana ako banka ne ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana.

Član 67.

Narodna banka Srbije vodi registar banaka ovlašćenih za obavljanje poslova sa inostranstvom, registar predstavništava i drugih oblika finansijske delatnosti domaćih banaka i drugih finansijskih organizacija u inostranstvu i registar predstavništava i drugih oblika finansijskih delatnosti stranih banaka i drugih finansijskih organizacija u zemlji.

Narodna banka Srbije propisuje uslove za upis i način vođenja registara iz stava 1. ovog člana.

Registri iz stava 1. ovog člana su javne knjige.

Podaci upisani u registar iz stava 1. ovog člana su javni.

VI. INFORMACIONI SISTEM NARODNE BANKE SRBIJE**Član 68.**

Narodna banka Srbije može da propiše obavezu za banke i druge finansijske organizacije da evidentiraju, prikupljaju, obrađuju i dostavljaju određene podatke.

Narodna banka Srbije bliže propisuje sadržaj podataka iz stava 1. ovog člana i način njihovog dostavljanja.

Član 69.

Narodna banka Srbije, radi efikasnog izvršavanja ciljeva i funkcija, razvija automatizovane informacione sisteme i propisuje način i uslove uključivanja banaka i drugih finansijskih organizacija u te sisteme.

Član 70.

Narodna banka Srbije sastavlja bilanse i izveštaje na osnovu podataka dobijenih od banaka i drugih finansijskih organizacija, sopstvenih baza podataka i automatizovanih informacionih sistema, u skladu sa zakonom.

VII. ODNOS NARODNE BANKE SRBIJE PREMA NARODNOJ SKUPŠTINI I VLADI REPUBLIKE SRBIJE

Član 71.

Narodna banka Srbije dostavlja program monetarne politike za narednu godinu Narodnoj skupštini, radi informisanja, najkasnije do 15. decembra tekuće godine.

Narodna banka Srbije podnosi Narodnoj skupštini, najkasnije do 30. juna naredne godine, izveštaj o poslovanju i rezultatima rada i izveštaj o monetarnoj politici, uz obrazloženje svih faktora koji su uticali na sprovođenje monetarne politike.

Narodna banka Srbije podnosi Narodnoj skupštini godišnji izveštaj o stanju u bankarskom i ukupnom finansijskom sistemu zemlje, najkasnije do 30. septembra naredne godine.

Sadržina izveštaja iz st. 2. i 3. ovog člana utvrđuje se Statutom Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije dužna je da program monetarne politike iz stava 1. ovog člana objavi u "Službenom glasniku Republike Srbije" u roku od mesec dana od dana dostavljanja Narodnoj skupštini.

Član 72.

Guverner prisustvuje sednicama Vlade na kojima se razmatraju pitanja u vezi sa ostvarivanjem ciljeva i funkcija Narodne banke Srbije.

Ministarstvo nadležno za poslove finansija dostavlja Narodnoj banci Srbije, radi davanja mišljenja, nacrt zakona i drugih propisa vezanih za ciljeve i funkcije Narodne banke Srbije.

Ministarstvo nadležno za poslove finansija dostavlja Narodnoj banci Srbije, radi davanja mišljenja, Nacrt memoranduma o budžetu, ekonomskoj i fiskalnoj politici i nacrt zakona kojim se uređuje budžet u skladu sa rokovima propisanim zakonom kojim se uređuje budžetski sistem.

Na predlog Narodne banke Srbije Vlada može da predloži Narodnoj skupštini donošenje zakona koji su vezani za ostvarivanje ciljeva i funkcija Narodne banke Srbije.

VIII. IMOVINA, KAPITAL, PRIHODI, RASHODI I REZERVE NARODNE BANKE SRBIJE

Član 73.

Imovinu Republike Srbije koju koristi Narodna banka Srbije čine dinarski i devizni kratkoročni i dugoročni plasmani, devizna sredstva, hartije od vrednosti, ostala aktiva i imovinska prava u posedu Narodne banke Srbije, pokretne i nepokretne stvari i novčana sredstva na žiro-računu Narodne banke Srbije.

Imovina iz stava 1. ovog člana koristi se za poslovanje Narodne banke Srbije.

Član 74.

Guverner donosi akte o pribavljanju, upravljanju, korišćenju i raspolaganju imovinom iz člana 73. ovog zakona, osim o otuđenju nepokretnih stvari.

Član 75.

Narodna banka Srbije ostvaruje prihode:

1) od kamate i drugih prihoda na sredstva deponovana u inostranstvu;

2) od kamate na kredite i na plasmane iz primarne emisije;

3) od naknada za vršenje usluga;

4) kupovinom i prodajom hartija od vrednosti;

5) od pozitivnih kursnih razlika;

6) ostale prihode koje ostvaruje svojim poslovanjem i poslovanjem specijalizovane organizacije u svom sastavu.

Član 76.

Iz prihoda koje Narodna banka Srbije ostvari, podmiruju se:

- 1) kamate i drugi troškovi po inostranim kreditima;
- 2) kamate na sredstva koja se drže kod Narodne banke Srbije;
- 3) kamate i drugi troškovi po hartijama od vrednosti;
- 4) troškovi izrade novčanica i kovanog novca;
- 5) materijalni i nematerijalni troškovi i troškovi amortizacije;
- 6) negativne kursne razlike;
- 7) zarade zaposlenih u Narodnoj banci Srbije;
- 8) ostali troškovi koje Narodna banka Srbije ima u svom poslovanju i u poslovanju specijalizovane organizacije u svom sastavu.

Član 77.

Kapital Narodne banke Srbije sastoji se od osnovnog kapitala i posebnih rezervi.

Minimalni osnovni kapital Narodne banke Srbije iznosi 10.000.000.000,00 dinara i formira se iz viška prihoda nad rashodima Narodne banke Srbije.

Posebne rezerve formiraju se iz viška prihoda nad rashodima u visini do 30% ostvarenog viška prihoda nad rashodima Narodne banke Srbije, a najviše u iznosu do vrednosti osnovnog kapitala Narodne banke Srbije.

Preostali iznos viška prihoda nad rashodima, umanjen za iznos nerealizovanih prihoda, a posle izdvajanja za posebne rezerve, čini prihod budžeta Republike Srbije.

Višak rashoda nad prihodima pokriva se iz posebnih rezervi, a ako ta sredstva nisu dovoljna, iz budžeta Republike Srbije ili izdavanjem hartija od vrednosti koje za tu svrhu izdaje Republika Srbija i prenosi Narodnoj banci Srbije.

Plaćanje po osnovu prenosa hartija od vrednosti iz stava 5. ovog člana Narodna banka Srbije vrši iz viška prihoda nad rashodima koje ostvari u narednom periodu.

Član 78.

Sredstva za posebne rezerve predviđaju se finansijskim planom, a konačno utvrđuju godišnjim računom Narodne banke Srbije.

O upotrebi sredstava posebnih rezervi odlučuje guverner.

IDZ. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI**Član 79.**

Godišnji račun Narodne banke Srbije sačinjava se u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija i međunarodnim računovodstvenim standardima.

Savet godišnji račun Narodne banke Srbije, s izveštajem ovlašćenog revizora, dostavlja Narodnoj skupštini do 30. juna naredne godine.

Narodna banka Srbije dužna je da godišnji račun iz stava 1. ovog člana objavi u "Službenom glasniku Republike Srbije" u roku od mesec dana od dana dostavljanja Narodnoj skupštini.

Član 80.

Narodna banka Srbije dostavlja finansijski plan za narednu godinu Narodnoj skupštini najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Član 81.

Revizija godišnjeg računa vrši se na način utvrđen zakonom kojim se uređuje revizija godišnjeg računa i međunarodnim računovodstvenim standardima.

**X. ORGANIZACIJA RADA I STATUS ZAPOSLENIH U
NARODNOJ BANCII SRBIJE****Član 82.**

Organizacija i rad Narodne banke Srbije bliže se uređuju Statutom, a naročito:

- 1) unutrašnja organizacija i rad Narodne banke Srbije;
- 2) delokrug organizacionih jedinica u Narodnoj bancii Srbije i njihovi međusobni odnosi;

3) prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u Narodnoj banci Srbije u obavljanju poslova i zadataka.

Član 83.

Na prava i obaveze iz radnog odnosa zaposlenih u Narodnoj banci Srbije primenjuje se zakon kojim se uređuju položaj i prava zaposlenih u državnim organima, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 84.

Prijem u radni odnos u Narodnoj banci Srbije i izbor zaposlenih sa posebnim ovlašćenjima vrši guverner.

Zaposleni sa posebnim ovlašćenjima iz stava 1. ovog člana podležu ponovnom izboru svake pete godine.

Član 85.

Zaposleni i članovi Saveta ne mogu se u obavljanju poslova rukovoditi svojim političkim opredeljenjima.

Član 86.

Zaposleni Narodne banke Srbije i članovi Saveta dužni su da čuvaju državnu, vojnu, službenu i poslovnu tajnu bez obzira na način na koji su je saznali.

Za zaposlene u Narodnoj banci Srbije i članove Saveta obaveza čuvanja tajne iz stava 1. ovog člana traje pet godina po prestanku radnog odnosa, odnosno angažovanja u Narodnoj banci Srbije.

XI. KAZNE NE ODREDBE

1. Krivično delo

Član 87.

Odgovorno lice u banci, drugoj finansijskoj organizaciji ili drugom pravnom licu koje ovlašćenom licu Narodne banke Srbije onemogućiti da pri vršenju kontrole izvrši uvid u poslovne knjige i drugu dokumentaciju, kazniće se kaznom zatvora do tri godine.

2. Privredni prestupi

Član 88.

Novčanom kaznom od 100.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup banka ili druga finansijska organizacija ako:

1) postupa suprotno propisima Narodne banke Srbije iz člana 40. ovog zakona;

2) ne sprovodi mere koje je Narodna banka Srbije propisala radi održavanja likvidnosti banaka i drugih finansijskih organizacija iz člana 42. ovog zakona;

3) se ne pridržava propisa Narodne banke Srbije iz člana 45. ovog zakona;

4) se ne pridržava mera koje je Narodna banka Srbije propisala radi održavanja likvidnosti u plaćanjima sa inostranstvom iz člana 46. ovog zakona;

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u banci ili drugoj finansijskoj organizaciji novčanom kaznom od 20.000 do 200.000 dinara.

Član 89.

Za privredni prestup iz člana 88. ovog zakona, banci ili drugoj finansijskoj organizaciji sud može, uz kaznu, izreći i zaštitnu meru zabrane bavljenja određenim bankarskim poslovima u trajanju od šest meseci do deset godina.

Član 90.

Za privredni prestup iz člana 88. ovog zakona, odgovornom licu u banci ili drugoj finansijskoj organizaciji sud može, uz kaznu, izreći i zaštitnu meru zabrane obavljanja određenih bankarskih poslova u trajanju od šest meseci do deset godina.

3. Prekršaji

Član 91.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj banka ili druga finansijska organizacija ako Narodnoj banci Srbije ne dostavi odgovarajuće podatke u skladu sa propisima Narodne banke Srbije iz člana 68. ovog zakona.

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u banci ili drugoj finansijskoj organizaciji novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara.

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 92.

Guverner i članovi Saveta biće izabrani najkasnije dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Savet će izabrati viceguvernere najkasnije mesec dana od izbora guvernera i članova Saveta.

U prvom sazivu Saveta Narodne banke Srbije predsednik Saveta bira se na pet godina, jedan član Saveta na četiri godine, jedan član Saveta na tri godine, jedan član Saveta na dve godine i jedan član Saveta na jednu godinu.

Ako članu Saveta prestane funkcija pre isteka mandata, novi član Saveta bira se na period do isteka mandata člana kome je funkcija prestala.

Član 93.

Narodna banka Srbije doneće Statut i druge opšte akte u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Guverner, uz prethodno pribavljenu saglasnost Saveta, donosi akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta Narodne banke Srbije, najkasnije mesec dana od dana donošenja Statuta Narodne banke Srbije.

Član 94.

Zaposleni u Narodnoj banci Srbije biće raspoređeni na radna mesta utvrđena aktom o organizaciji i sistematizaciji iz člana 93. stav 2. ovog zakona narednog dana od dana stupanja na snagu tog akta.

Zaposleni koji ne budu raspoređeni na radna mesta u skladu s aktom o organizaciji i sistematizaciji iz stava 1. ovog člana ostaju neraspoređeni i ostvaruju prava u skladu sa zakonom.

Član 95.

Narodna banka Srbije nastavlja da koristi nepokretnosti, opremu, sredstva za rad, informacione sisteme, novčana i neposlovna sredstva, predmete i arhivu sa stanjem na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Član 96.

Propisi doneti na osnovu Zakona o Narodnoj banci Jugoslavije ("Službeni list SRJ", br. 32/93, 41/94, 61/95, 29/97, 44/99 i 73/2000) primenjivaće se do donošenja odgovarajućih akata na osnovu ovog zakona.

Član 97.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o Narodnoj banci Jugoslavije ("Službeni list SRJ", br. 32/93, 41/94, 61/95, 29/97, 44/99 i 73/2000).

Član 98.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".